

Lugnare nätter med nytt arbetssätt

Mer trygghet för de boende och bättre arbetsmiljö för medarbetarna. Det är resultatet av ett nytt arbetssätt inom Umeå kommuns äldreomsorg, där den enskildes behov sätts i centrum.

– Vi går från ett mer uppgiftsfokuserat arbetssätt till att se personen först, alltså jobba personcentrerat, säger Ulla Åkerström, enhetschef inom äldreomsorgen i Umeå kommun.

Arbetsmodellen, som togs fram 2014, innebär även noggrann planering och tydlig struktur för vad som ska göras och hur. Det ska inte spela någon roll vem som arbetar eller vilket boende en person tillhör – stödet ska vara likvärdigt, dag som natt.

– Det finns en tydlig beskrivning av allt från bemötande och vardagskultur till praktiska

arbetsuppgifter. Grunden är våra genomförandeplaner som är individuellt gjorda, aktuella och beskriver hur:et – det är det som ger kvalitet.

Vinnande koncept med utvecklingssamordnare

Alla 1 400 medarbetare i kommunens 17 vård- och omsorgsboenden involveras i utvecklingsarbetet. Målet är att 80 procent ska vara infört under 2017 och det finns en plan fram till 2020. Medarbetare har utbildats i bemötande, vardagskultur och dokumentation. Varje enhet har också en utvecklingssamordnare.

– Deras deltagande och stora kunskap har varit ett vinnande koncept i utvecklingsarbetet. De skriver arbetsflödena, så kallade nycklar, och håller ihop allt. Det gäller att snabbt ersätta och skola in en ny om någon slutar.

Positivt för de boende...

De äldre upplever ökad trygghet med det nya arbetssättet, som även minimerar antalet personal som är inne hos dem varje dag.

– Vi tar också tillvara de boendes förmågor bättre när vi gör dem delaktigare och kan enklare styra om stöd utifrån individuella behov när vi inte är så fast i rutiner, förklarar Ulla Åkerström.

...och för medarbetarna

Både dag- och nattpersonal har fått ett utjämnat arbetsflöde. De vet vilka personer de ska ta hand om och vad de ska göra.

– Man samarbetar förstås ändå men arbetsuppgifterna är tydligare. Medarbetarna upplever mindre stress, framför allt samvetsstressen när de ska hem. De kan bocka av på sitt arbetsflöde och vet att de gjort vad de ska.

Bättre nätter med annan rutin

Ett gott exempel från ett boende är att i stället för att diska och städa direkt ägnar sig nattpersonalen nu först åt de boende som ännu är vakna för att skapa en mysig stund. Det praktiska kan göra det rörigt och skapa oro för boende. Nu får det vänta tills alla har kommit till ro. Nätterna har därmed ofta blivit lugnare och nattpersonalen upplever mindre stress.

– Detta blev en aha-upplevelse som kom när vi strukturerade arbetet, säger Ulla Åkerström. Det finns fler exempel på olika boenden beroende på deras förutsättningar.

Koll på läget

I Umeå har man alltså fått koll på nattarbetet och planerar efter individens behov – två punkter som SKL rekommenderar kommunerna att stärka.

– Jag blev jätteglad när jag tittade på SKL:s [checklista](#) och såg att vi kan bocka för det mesta. Längst resa har vi att göra kring välfärdsteknik. Jag stärktes av att se att vi är på rätt väg.

Förutom full implementering av det nya arbetssättet återstår även att digitalisera den löpande planeringen.

– Nu dokumenterar vi på dator och skriver ut arbetsflödena på papper. Det är varken miljövänligt eller praktiskt. Vi behöver hitta ett system där man kan skriva och titta på mobil eller liknande.

Personcentrerat arbetssätt i Umeå

Varför? Äldre ska leva värdigt i välbefinnande och få vara den de alltid har varit. Då krävs ett gemensamt arbetssätt som säkrar de enskildas rättigheter på särskilt boende, även nattetid.

Hur? Individens behov sätts i centrum, beskrivs och förs in i välstrukturerade arbetsflöden, så kallade nycklar. Professionell praktisk planering av allt arbete.

Framgångsfaktor? En väl grundad bas med välfungerande individuella genomförandeplaner som beskriver HUR stöd ska ges.